

tôle moet door de kosten-afdeeling als een van haar belangrijkste functies worden beschouwd.

Tenslotte, op welke wijze moeten de gegevens door de kosten-afdeeling worden samengesteld, opdat de leiders er profijt van hebben? Een belangrijk deel is in de registers en staten der afdeeling vervat, dat in dien vorm kan dienen. Een ander deel moet eerst in goeden vorm worden gebracht. Bijv. een gespecificeerd overzicht van de kosten van ledigstaan, verdeeld naar de oorzaken daarvan.

Dit kan gebeuren, statistisch of graphisch, of op beide wijzen.

Het is vaak wenschelijk de gegevens der kosten-registers in statistischen of grafischen vorm te brengen, niet slechts, omdat zij daardoor begrijpelijker zijn voor hen, die ze moeten gebruiken, doch ook, omdat zij daardoor beter vergelijkbaar zijn met de andere rapporten, die in denzelfden vorm zijn opgemaakt.

Een ander voordeel van zulke overzichten bestaat in de mogelijkheid daardoor vergelijkbare gegevens in kort bestek te vereenigen. De onkosten-rekeningen van de maand kunnen worden vergeleken met die der voorgaande maand en van het voorgaande jaar, met de geraamde kosten, met het gemiddelde van de laatst verlopen twaalf maanden of met dat van de voorgaande twaalf, met het gemiddelde van het loopende jaar enz.

Tenslotte heeft het gebruik van staten en grafieken het voordeel, dat de registers aan de afdeeling in bewerking kunnen blijven.

Steeds moet worden bedacht, dat de kosten-administratie in de allereerste plaats deel uitmaakt van de interne controle-inrichting der onderneming. Zij moet der leiding de gegevens verschaffen, noodig om de zaken te besturen. Deze gegevens komen uit een groot aantal bronnen en moeten telkens juist in die vormen worden gebracht, die de omstandigheden van het oogenblik vereischen.

C. V.

BOEKBEORDEELING

De Gemeente-Financiën door J. H. en J. A. Leppink.
N. Samsom, Alphen a/d Rijn.

Naast het veelomvattende, indertijd in vier deelen uitgegeven werk van den Heer H. Keegstra, (Hand- en Leerboek der Gemeente-Financiën), een werk, dat zeer veel wetenswaardigs bevat en als hand- en leerboek een vooraanstaande plaats inneemt, doch dat voor den lezer, die slechts een beknopt overzicht verlangt, rijkelijk uitgebreid is, is thans het hierboven aangehaalde boek verschenen, dat het geheele terrein der Gemeente-Financiën in het kort behandelt.

In het prospectus, waarbij het werk wordt geïntroduceerd, staat vermeld, dat dit boek het eerste is, dat een bevattelijk, maar tevens een volledig en wetenschappelijk gefundeerd overzicht geeft van het geheele probleem der Gemeente-Financiën. Wij kunnen met den inhoud van deze aankondiging slechts ten deele accoord gaan. Bevattelijk en volledig, — voor zoover dit mogelijk is in een beknopt werk als het onderhavige —, is het boek zeker; dat het echter een *wetenschappelijk gefundeerd* overzicht geeft, ontkenmen wij te eenenmale. Wij missen te veel de causale redeneering, die een beschreven verschijnsel moet verklaren. Bovendien kan in een wetenschappelijk gefundeerd overzicht niet worden volstaan met eene beschrijving van feiten zonder te streven naar het, als sluitstuk van de causale redeneering, stellen van een

scherpe definitie. Indien wij echter goed zijn ingelicht was dit ook niet de bedoeling van de schrijvers, zooals zij in het voorbericht laten blijken. Het boek moet worden beschouwd als een inleiding tot verdere studie.

In dit licht bezien, meenen wij dat wij de Heeren *Leppink* en den uitgever voor dit werk dankbaar mogen zijn. Als wij niettemin bedenkingen hebben, dan is dat zeker niet omdat wij de waarde van deze vrucht van studie en practijk onderschatten. Wij hadden echter gaarne gezien, dat in het algemeen aan economische en bedrijfseconomische beschouwingen meer aandacht ware gewijd. Zooals in veel literatuur op het gebied der Gemeente-Financiën het geval is, wordt ook in dit boek de beteekenis van het publiek- en het administratief recht op den voorgrond geschoven zonder genoegzaam in het licht te stellen dat toch, afgezien van een zekere wisselwerking, alle rechtsregelen hun grondslag moeten vinden in maatschappelijke verhoudingen en dat, indien deze regelen met die verhoudingen in botsing komen, op den langen duur het recht moet worden gewijzigd. Indien in inleidingen en leerboeken als het hier besproken werk onder meer niet voldoende aandacht wordt geschonken aan economische en bedrijfseconomische grondslagen, ontstaat het gevaar, dat de studie der Gemeente-Financiën uitloopt op dilettantisme en aan wetenschappelijke waarde inboet. In het geheele boek komt de zucht naar overschatting van rechtsregelen te voorschijn.

Wij vinden het bijvoorbeeld niet juist, dat, indien de schrijvers op bladzijde 452 verklaren, dat zij het in strijd met de wet achten, indien de feitelijke uitoefening van de controle der Gemeente-Financiën wordt opgedragen aan een ambtenaar, die door den Raad inplaats van door het college van Burgemeester en Wethouders wordt benoemd, zij zonder meer daarin berusten.

Op bladzijde 218 verkondigen de schrijvers, dat aan de reserve van een gemeentebedrijf het karakter moet worden toegekend van een schuld aan de gemeente, welke te allen tijde kan worden opgevorderd. Met hunne meening, dat „daarom” over het bedrag der reserve rente moet worden berekend, kunnen wij evenwel om de hierboven aangegeven redenen niet accoord gaan. Het al of niet in de exploitatie-rekening opnemen van rente van het bedrag der reserve is afhankelijk van bedrijfseconomische principes en niet van de vraag of de reserve al dan niet juridisch als een schuld aan de gemeente is te beschouwen.

Op bladzijde 451 nemen de schrijvers onder de eischen, welke aan den controleur der Gemeente-Financiën moeten worden gesteld, wel op een uitgebreide rechtskennis, doch zij vergeten de bedrijfseconomische geschooldheid.

Op bladzijde 457 laken zij echter een controle, die zich niet inlaat met de bedrijfseconomie. Het is evenwel niet juist om, zooals de schrijvers doen, een dergelijke controle te betitelen als een verificatie van de boekhoudkundige juistheid zonder meer. Naast de controle, die tot doel heeft de vaststelling van de formeele boekhoudkundige juistheid, staat die, welke de vaststelling van de materiele juistheid eener verantwoording nastreeft, zonder dat deze laatste daarom de bedrijfseconomie behoeft te omvatten.

Met veel genoegen merken wij op, dat de schrijvers op bladzijde 249 pleiten voor de handhaving van het gemeentelijk vermogen. Wij zijn het er volkomen mee eens, dat de reserve, welke tot uitdrukking komt, indien in een grondbedrijf gronden voor een hoogere waarde dan het bedrag der daarop nog rustende leeningsschuld worden ingebracht, niet te eeniger tijd, in welken vorm dan ook, aan den gewonen dienst der gemeente mag ten goede komen. Dit standpunt wordt lang niet altijd ingenomen.

Ten slotte raden wij den schrijvers aan om bij een eventueelen herdruk enkele vergissingen, welke in het boek voorkomen

(zooals b.v. die op bladzijde 130 ten aanzien van de rekening-courant- en promes-schuld) te herstellen.

Afgezien van onze hierbovengenoemde bedenkingen achten wij het boek een uitkomst voor hen, die een beknopt overzicht over de problemen der Gemeente-Financiën verlangen en een uitstekende inleiding voor hen, die zich in dit vak willen bekwamen.

J. H. TEXTOR

NIEUWE BOEKEN

A. Bedrijfshuishoudkunde

Agnew, H. E. and George B. Hotchkiss. Advertising principles. New York, 1927.

Atherton, Carlyle Adams. Electrical advertising. Cincinnati, 1928.

Barber, J. H. Marketing or sales budget. New York, 1927.

Besteuerung und Rentabilität gewerblicher Unternehmungen. Hrsg. vom Statistischen Reichsamt. Berlin, 1928.

Better business through research in New England industry. Introd. and summary of findings, prepared for the Research com. of the New England Council. Boston, 1927.

Bogen, Hellmuth. Psychologische Grundlegung der praktischen Berufsberatung. Ein Lehr- und Handbuch. Langensalza, 1927.

Bouwhof, A. A. D. en J. C. Lagerwerff. Elementair leerboek der bedrijfshuishoudkunde. Groningen, 1928.

Business machines and equipment digest. Chicago, 1928.

Cabot, P. and D. W. Malott. Problems in public utility management. Chicago, 1927.

Chardot, M. La collaboration financière des administrations publiques et des entreprises privées. Paris, 1928.

Chatelier, H. le. Le taylorisme. Paris, 1928.

Chevalier, J. La technique de l'organisation des entreprises. Préface de Ch. de Fréminville. Paris, 1928.

Crabbe, E. H. and C. D. Slinker. General business training. Cincinnati, 1927.

Dickinson, H. Primer of promotion. New York, 1928.

Durand, John. Business of trading in stocks. New York, 1927.

Foster, W. T. Business without a buyer. Boston, 1927.

Foster, W. T. and W. Catchings. The road to plenty. Boston, 1928.

Geffers, H. Die Technik der Zwischenbilanzen. Kurzfristige Erfolgsvermittlung in Industrie- und Handelsbetrieben. Stuttgart, 1928.

Gerhard, V. Der handelsrechtliche, steuerrechtliche und betriebswirtschaftliche Ertrag der Unternehmung. Berlin, 1928.

Glaeser, Martin G. Outlines of public utility economics. New York, 1927.

Gottwein, K. Schlosserei- und Montage-Arbeits-Zeitermittlung und Zeitbedarf verwandter Handarbeiten. Berlin, 1928.

Greiner, M. Die kaufmännische Kontrolle der Unternehmung. Berlin, 1928.

Guthmann, H. G. Insuring against business tornadoes. New York, 1927.

Hall, S. Roland. Mail-order and direct-mail-selling. London, 1928.

Holmes, Clarence Leroy. Economics of farm organization and management. Boston, 1928.

Holtzclaw, Henry F. Radio credit sales in Kansas. Lawrence, Kan, 1927.

Jamison, Ch. L. Finance. New York, 1927.

Jughenn, H. Reklamationen im Güterverkehr. Nieder Ramstadt bei Darmstadt, 1927.

Karger, F. Emission von Aktien und Anleihen. Berlin, 1928.

Kisch, C. H. and W. A. Elkin. Central banks. A study of the constitutions of banks of issue, with an analysis of representative charters. With a foreword by *Montagu C. Norman.* London, 1928.

Knights, Charles C. Building retail sales. London, 1928.

Laumans, L. Staat und Betrieb. Die Einwirkungen des Staates auf das Betriebsleben. Stuttgart, 1928.

Ledermann, E. Die Organisation des Ruhrbergbaues unter Berücksichtigung der Beziehungen zur Eisenindustrie. Berlin, 1928.

Lisowsky, A. Qualität und Betrieb. Ein Beitrag zum Problem des wirtschaftlichen Wertens. Stuttgart, 1928.

Mabit, Jean. La restauration monétaire et les bilans. Paris, 1928.

Melcher, Frederic Gershom. Successful bookshop. A manual of practical information. New York, 1927.

Metcalf, Henry Clayton. Psychological foundations of management. Chicago, 1927.

Mullaney, Bernard J. Do you want the government in your business? New York, 1927.

Pfeiffer, H. Prismen. Blätter für Kultur- und Wirtschaftspropaganda. Hamburg, 1928.

Rieger, W. Einführung in die Privatwirtschaftslehre. Nürnberg, 1928.

Rummel, K. Das Selbstkostenwesen auf Eisenhüttenwerken mit besonderer Berücksichtigung des Standpunktes des Ingenieurs. Düsseldorf, 1928.

Sabatié. Manuel de la vente et de la représentation commerciale. Paris, 1928.

Schwob, G. Les Contrats de la London Corn Trade Association. (vente CAF). Paris, 1928.

Smith, E. L. Pertinent comments on investment trusts. New York, 1927.

Tosdal, H. R. Principles of personal salesmanship. Chicago, 1927.

B. Accountancy en Boekhouden

Beck, Heinrich. Das Buchhaltungs- und Revisionswesen in den Vereinigten Staaten von Amerika. Berlin, 1928.

Cederberg, John O. Instructions for municipal accounting in local improvements and special assessments. Minneapolis, 1927.

Greer, H. C. How to understand accounting. New York, 1927.
